

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolvasó szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a Dobánytársaságban.

A kath. Népszövetség állásfoglalása.

Székesfehérvár összes szervezetei között számára és súlyra legnagyobb a katolikus Népszövetség. Főnállásának harmadik évét éli, eljutott tehát a fejlődésnek ama korára, amelyen nem vesződik már gyermekbetegségekké. Az alapítás első izgalmai megszűntek, *Sturm és Drang* korszaka elviharzott, helyettük hosszú idő óta folyik a komoly tartalomképzés és belső összefogódás munkája. Félreismerhetlen jelet adta mindennek a szervezet a múlt vasárnap letolyt gyűlésén, amikor a vezetőség felszólítására a tagok szokatlanul nagy tömege jelent meg, hogy megbeszéljék, minő álláspontot helyezkedjenek városunk politikai mozgalmával szemben. Őszintén megvalljuk, hogy huztuk-halasztottuk az állásfoglalás dolgát, de a szervezet belső fogytelmeződését *open air* a ténny bizonyítja legjobban, hogy a tagok maguk sürgették a gyűlés összehívását.

A Népszövetség nem politikai szervezet. Nem is szabad politikainak. Azonban politika és politika között nagy különbség van fogalmi szempontból is. A modern államtejlődés legutóbbi másfél száz éve alatt a politika fogalma lényeges változásokon ment keresztül. Eredetileg az állam vezetésének tudományát jelentette, megfelelt

tehát a mai *államtudomány* fogalmának. Később inkább a diplomáciai eljárást, ügyeséget fejezték ki a *politika* szóval, ma pedig a köztudatban *pártpolitika* értelemben használják. Ezzel az értelmezéshez simulnak a különböző gazdasági és társadalmi szervezetek alapszabályai, amelyek a *politizálást* kizárják az illető egyesületekből. A *politika* fogalmában találunk azonban egy olyan alapvető jelentést is, amely az eddig fejtegetettől különbözik, valamennyinek alapját alkotja és tulajdonképpen nem más, mint olyan erkölcsi értékek, meggyőződések és felfogások komplexuma, amelyek nélkül az állam nagy feladatainak megoldása felé helyes uton haladni nem lehet. Ilyen erkölcsi és szociális értékek például az állampolgári jogoknak meggyőződés és lelkiismeret szerint való gyakorlása, tekintet nélkül arra, hogy a választás milyen pártpolitikai irányban történik. Ilyen az állampolgári öntudat komolysága. Ilyen az állam iránt való kötelességek öntudatos és lelkiismeretes teljesítése.

Világos, hogy az *erkölcsi* értékek ezen védelme és megerősítése nem osztható be se a gazdasági, se a politikai funkciók közé; ez tisztán társadalmi működés, amely beletartozik a szociális nevelés kategóriájába és mint ilyen nemcsak nem tilos nekünk, hanem egyenesen feladata minden népszövetségi szervezetnek.

Szükséges ezt a rövid fejtegetést előrebocsátanunk, mert csak így érthetjük fel egészen, minő magaslatokon halad előre a Népszövetség belső munkája és minő szempontok irányították a vezetőséget, mikor a jelen aktuális kérdésekhez hivatalosan hozzászólt.

E sorok írója, a Népszövetség igazgatója azzal kezdte fejtegetéseit a vasárnapi gyűlésen, hogy a Népszövetség állásfoglalását semmiféle párt szempont nem befolyásolhatja, mert a választási mozgalmakban nem jelszavak után indulunk, hanem értékeket keresünk, becsületes keresztény-katolikus meggyőződést, rátermettséget, önzetlen hazafiságot, szóval a szavazatunkat kéri jelölt egyéniségének erkölcsi és szociális tömörségét. Ezen értékek mindkét jelölt egyéniségében megtalálhatók. Ebből a szempontból tehát a kérdést eldönteni nem lehet.

Fontos azonban nekünk, *retentó* ellenfelekkel küzdő magyar katolikusoknak egy további szempont; az a kérdés t. i., hogy a jelöltek milyen mértékben vettek részt a magyar katolicizmus restaurációjának nagy munkájában. Az egyik jelölt, báró Mandorff, mint meggyőződéses, higgadt katolikus uriember ismeretes, ki a maga vallási meggyőződését érvényesítését tisztelőtlen tartja, s így hűségét közönségesen mozgalmainknak. A másik

Tavaszi hangulat.

Gárdonyi Géza szép könyvéből: Az én falumból.

A kertemben két fa áll dús virágruhában: az ősi barackfám halvány rózsaszínben, a kajszi barackfám meg pompás fehérben, mint valami hercegi menyasszony.

A többi fa is mind rügyezik, bimbózik. A földből erő és élet hajt fölle. Gyöngye kis sápadt zöld levelek bujnak ki a rög alól és szétterjesztik a napon remegő vállukat Elni és lélekezni óhajt minden. Mert a fa is lélekezik és érzés van benne. A virágzó szép barackfám is lélekezik, éreznek, sóhajtanak, remegnek; mintha tudnák, hogy a pompájuk szép és hogy a nap őket nézi. Mily kedves a napfény! Mily gyönyörű az élet!

A virágokat a méhek döngicsélik körül. Ringatóznak a levegőben virág alatt, virág felett. Bele-beleszállnak a virágok mélyébe. Egy-két pillanatra einémulva fürödnek a finom sárga virágorban. Aztán édes zengéssel emelkednek újra ki és szállanak új bokrára.

Ezek a Varga Ádám méhei.

Varga Ádám tudós és jeles ember, mert csizmadia. A méheket is ő fogta és megbabonázta úgy, hogy tőle már máshoz nem mennek. Már-

cius első szerdáján föltette a nagy kerek okulárját és kiment a méhesbe. Valami vöröspostót terített a kas elé. Azzal kinyitotta a kis kasajtót:

— Atya, Fiu, Szentlélek nevében induljatok, rakodjatok, minden mézet behordjatok!

És a kis méhek a Varga Ádám szavára elő is bujtak a lyukon. Megdörzsölték álmos kis szemüket, tántorogtak, józúen nyújtózkodtak, aztán zim zum, fölreptültek a vörös postótól, körülmuszikáltak egynehányszor a kas és megindultak egyenkint, harmankint, tizenkint, szét a virágos világba, az ezüstös füz barkák közé, patakpartra, rétországba, erdők végtelenségébe. Valahányszor hazatértek, mindig megugsálgatták az öröknek meg a királynénak, hogy az ibolya késik az idén, de a kókény, meg a füz több mézport ad, mint máskor. És bizonyára megugsálgatták az én barackfáimat is.

Szeretem a méhek muzsikáját hallgatni. Szegény kis együgyű bogarak milyen jó kedvvel és mennyi buzgalommal szedik a mézet! Kinek szedik? Maguknak. Ki eszi meg? Varga Ádám csizmadia meg a teremtes többi koronája. Mennyi igyekvés, mennyi szorgalom van ezekben a kis bogarakban! Mennyi gond az nekik, hogy merre, hol keressék a frissen nyílt virágot? Milyen sietéssel

ereszkednek egy-egy most nyíllott, mézzel telt virágcsoporra, és cipelik haza mély lassu repteléssel az édes kis terüket, egy-egy századrésznapi picinyét egy csepp méznek. Talán az egész napi munkája sem több egynek egynek egy csöppenet méznél, s napszállat után a kasnak minden népe elfáradtan hajlik pihenő ágyára.

De szeretem a munkájukat nézni és a muzsikájukat hallgatni! Ahogy körülengik az én virágzó fáimat, azt gondolom, templomban vagyok: a két fa két menyasszony s a méhek énekes angyalok. Fölről lemosolyog a nap nyájas világa, és a méla csöndben ezernyi fűszál hallgatja velem a méheknél hullámzó méla szent zenejét.

A kertek alján zöld pázsit, és a zöld pázsiton apró sárga libák. Eppen olyan a szintük, mint a láncvirágé. Minha a láncvirág megnőne, nagyra és gömbölyűre és egyszer csak elkezdene két piros lábón járni. Még a pihéjük is olyan, csakhogy finomabb.

A libák mellett Vas Jóska gyerek heverész, meg a kis Lakatos Rozi. No nagy feladat ez! Királyság! A király Vas Jóska. A királyné meg Lakatos Rozi. Koronájuk is van pitypangból. A népség meg: a libák.

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete,

AZÉLŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ.

Állandó nagy raktár ágy- és asztalneműekben, színtartó karton és zephirekben stb.

Mal lapunk 4 oldal.

00000222

Költözködés miatt ajánlok kizárólag a legjobb kézimunka gyártmányu cipőket rendkívül olcsó árakban:

NŐI:	
Magas szárú vikszos, füzös és zug	7.— K-től
Magas szárú Box, füzös és gombos	8.— K-től
Magas szárú Chevro, füzös és gombos	10.— K-től
Fél füzös bőr sarok zerge bőr	5.80
Fél füzös bőr sarok Chevro	7.50 K-től
Fél füzös bőr sarok Box	7.—
Fél spangulis bőr sarok Box	7.50

FÉRFI:	
Magas szárú vikszos, zug	7.— K-től
Magas szárú vikszos, füzös	8.— K-től
Magas szárú Box, zug. és füzös	9.— K-től
Magas szárú Chevro, füzös	11.— K-től
Magas szárú Chevro, gombos	12.— K-től

Amerikai, Kobrak, Lichtmann és karlbadai cipő különlegességek

Gyermek cipőkben a legjobbak és legszebbek.

Knazovitzky Béla

Nádor-utca.

jelölt mindeme tulajdonságokon felül másfélvezetű óta vezető szerepet visz, nagygyűléseink évek óta elnököl, Országos Kath. Szövetségünk elnöke, szóval vezér, és volt bátorsága vezérkedni akkor is, amikor azért minden egyebet kaphatott, csak elismerést nem.

Ez a szempont tehát föltétlenül gróf Zichy javára billenti a mérleget.

Mivel ujabban az emberek megmondolatlansága férfiakat és mozgalmakat könnyedén hazafiatlansággal szokott vádolni, figyelembe kell vennünk ezt a szempontot is. Akármelyik jelöltet tekintjük, mindegyikben megtaláljuk magyar hazánk szabadságának, jogainak, alkotmányának, jövőjének szenvedélyes szeretetét. Az egyik jelöltet azonban a körülmények hatalma olyan párt kötelei közé sodorta, amelynek iránya bennünk hazafias szempontból aggodalmat kelt, viszont a másik jelölt, báró Manndorff, még mindig tagja annak a pártnak, amelynek komolyságát, irányának helyességét, eljárásbeli fegyelmeztségét alapos okaink vannak kétségbevonni. Mivel azonban báró Manndorffnak csak néhány sor írásába kerül a kilépés a nem neki és nem nekünk való pártból, míg ezt a másik jelölt nem teheti meg, ebből a szempontból és ezen eseten független hazafias gondolkodásunkhoz közelebb áll báró Manndorff, mint a másik jelölt.

Összegezve az elmondottakat világos, hogy a székesfehérvári katolikus Népszövetség nem mehet túl e fejtegetések határain, jelszót nem ad, pártzászlót nem bontat, kizárólagos álláspontot nem foglal el, hanem sürgeti évek óta fejtegetett nagy program-gondolatának érvényesítését: **lelkismeret és meggyökösödés szerinti gyakorolja mindenki állampolgári jogait!**

A Jóska gyerek tanítás után kihajotta a lábát. A libák a füvet csipkedik. Az öreg lúd vezet őket. Nem csekély gond ám lúdnak lenni, ezt megmondhatja akármik. Lám az öreg lúd minden pillanatban félföldet fordítja a fejét és fölkapcsint az égre. Olyan, mintha valami bölcs mondáson gondolkodnék ilyenkor. Pedig nem azon gondolkodik, hanem a héját vizsgálja, hogy nem kóvályog-e a magasban?

A két gyerek még is bizik benne. Összeülnek a fűben egy cserebogár mellett, a melyik most bujt ki a puha földből. Annak segítenek: fűszálakat raknak eléje, hogy kimászhatson. A kis ostoba mogyorószinű cserebogár bizalommal fogadja a segítséget. Félkaspaszkodik és mázlik-mázlik a fűszálon fölfele, aztán meg a Jóska gyerek ujján még fölebb. Egyszer csak szétnyitja gyöngye kis barna szárnyait: fölül a két keményt, alul a két finom fátlyosárnyat és — brimbrum — halk bugással tovarepül.

A két gyerek bámulva és tetszéssel néz utána. Jóska legyűri a kalapja szélét, hogy a nap a szemébe ne süssön. Aztán mikor már a cserebogár elkerülni a messzeségbe, a két gyerek vékony cérnahanon nótaba fog:

Zápoj essé, zájüj essé, huj a madas odotbü,
Bojdogtajan, cat én vadot ededü.

A jelenvoltak zugó lelkesedéssel fogadták a vezetőség fejtegetéseit és kijelentették, hogy mindenen egyetértenek a kimondott határozattal. Még nagyobb lelkesedést keltett az igazgató előadásának további írásze, amelyben figyelmeztette a szervezetet, hogy ha nem bontunk is zászlót olyan irányban aminőt a kívülünk álló felfogás pártirányának szokott nevezni, hűek maradjunk állampolgári mivoltunkról mindig hirdett elveinkhez és kimondjuk, hogy a bekövetkező választási mozgalmakban gyakoroljuk a választási abstinentciát, ami abban áll, hogy se egyik, se másik párt részéről semmit se fogadunk el. Nem pénzt értünk, mert avval a hitványsággal egyik pártot se akarjuk meggyanúsítani, hogy pénzt visz bele küzdelmébe, hanem a szokásos etetés-itást, szívtart stb. Kijelentette a népszövetségi gyűlésre méltatlan és jellemetlen egyének tartja azt is, aki ilyen módon akar magának vagy pártjának szavazatot szerezni, meg azt is, aki az ilyen teljesen indokolatlan ajándékokat bármily részről a választás előtt elfogadja. Választópolgári jogait mindenki saját érdekében és hazája érdekében gyakorolja, eljárásának egyedüli jutalma a lelkiismeretes végrehajtott cselekedet büszke öntudata és a haza boldogulása, semmi ok sincs tehát arra, hogy a jelölt a szavazatokért anyagi áldozatokkal fizessen.

Lehet, hogy ez a határozat egyelőre nem hajtatik végre a maga teljes szigorúságában. Mert gyenge az ember, félre is van nevelve évtizedek bűnös gyakorlata folytán, de egy bizonyos. Az, hogy a katolikus Népszövetség kezdeményező nagy munkát, jégtörést, sziklacsákányozást végez akkor is, ha csak egy marékra való embert tud is felemelni ezen határozat főrségesen imponáló erkölcsi magaslatára. Az előadó azután áttért az általános, titkos, községenként való választójog mozgalmának elvi alapon való elbírálására. Megrajzolta röviden a helyzetet, megállapította, hogy két irányzat írta e jelszót zászlajára: a szociáldemokrácia és a keresztény szociális szervezetek egy töredéke, anélkül azonban, hogy akármelyik irány ki tudna kapcsolódni abból az igazgatottságból, amely nem a mai választójog ilyen vagy olyan voltából ered, hanem a munkásság rendezetlen gazdasági helyzetének folyamánya. A munkásság sérelmeinek sulypontja jelenleg gazdasági téren fekszik, szervezkedésének főiránya tehát csak akkor egészséges, ha megmarad a gazdasági kereteken belül. Csak miután szakszervezetek kiépítette, legsürgősebb harcait a tőkével megvívta és küzdelmeiben a fegyelem és belátás erkölcsi magaslataira felemelkedett, akkor lehet szó arról, hogy tömegerejét politikai irányban érvényesítse, his akkor ezen érvényesülés

nem is lesz erőszakos, hanem természet-szerű, nem lesz a nemzet többi rétegeire meglepetésszerű, hanem a kultur-fejlődésnek önmagától érthető fázisa.

Megállapította továbbá az előadó, hogy a választójog nem az állam ajándéka, hanem az ember autonom természetes joga. Az állam azonban ugyancsak a természet-jog alapján köteles mindenben a közjót szemel előtt tartani, mindent elősegíteni, ami ennek hasznára, van, mindent megakadályozni, ami ezt veszélybe hozhatná, tehát a választójog gyakorlását is megkötni, megakadályozni olyan népretegeknél, amelyek a maguk nagy tömegében annak gyakorlására még nem elég érettek, állam-felforgató irányzatoknak könnyen hozzáférhetők, szenvedélyeknek rabjai, szóval a közjót esetleg veszélybe hozhatnák.

Hogy e vonások a mai munkástömegekre ráillenek, azt nem szükséges az előtt sokáig bizonyítgatnunk, aki a magyar szociáldemokrata mozgalom szennyeseit ismeri. Hogy az általános választójog, — például a Kristóffy tervezete, — a belátástalan és politikailag megbízhatatlan réteget emelné a nemzet összes rétegei fölé, azt a számat bizonyítják, amelyek szerint az összes szavazatok 43 százaléka lenne munkás szavazat, amihez hozzá kell vennünk a munkásság után élő, tehát kényszerből utána induló nem munkás kisembereket. (Szatócs, kispáros stb.) Egyébként is nem a számok és százalékok döntenek e kérdés elbírálásában, hanem az események dialektikája, amely aggodalommal tölt el bennünket hazánk és államunk fejlődése szempontjából, események, amelyek az eddigi mozgalmak után ismeretes munkástömegek nagyrészt legkevésbé se mutatták az állam irányításában való részvételre alkalmalmasnak.

Végeredmény tehát az, hogy a) hivei vagyunk az általános választójognak, de csak arra az időre, amikor az egészséges fejlődés annak gyakorlását megengedi; b) szükségesnek tartjuk már most a választójog gyakorlásának okos kiterjesztését c) föltétlenül és mindenekelőtt azonban az szükséges, hogy törvényeink és társadalmi mozgalmaink a választásokat öseredeti, eszményi tisztaságukba visszaállítsák.

Elismerjük, hogy e választójogi fejtegetések a jelen üvöltözések idején talán nem mindenütt népszerűek, de joggal követelhetjük, hogy elvi komolyságukat mindenütt elismerjék.

Dr. Vass József.

UJDONSÁGOK.

— A honvédség köréből. Ófelsége elrendelte hogy Ghecsy Zoltán és Istvánffy Miklós honvédszázadosokkal legfelsőbb elismerése tudomásul adassék.

Gabrielly Béla honvédfőhadnagyot városunkból Nagyenyedre helyezték át.

— A filharmonikusok XIX. és az idén utolsó hangversenye méltó befejezése, mondjuk: koronája volt az egész esztendő művészi élvezeteinek. Székesfehérvári ur közönsége valóban őszinte hálával tartozik a műkedvelők derék csapatának, főképen azonban mesterliknek Frycz Rikárdnak, a kik fáradságot nem kímélve, áldozatul hozták a legszebbnek, az igazi szépek oltárán munkájukat, azért, hogy maguk élvezzenek és hogy Székesfehérvár közönségét a művészi szép magasabb régióba vezessék. Az utolsó estélyen is meglátszott a vezetők figyelmes gondossága, a kik nem annyira a nehéz, melyre hatoló izlést követelő darabokat játszottak, hanem olyanokat, a melyek a közönség laikus részét is édes gyönyörűséggel töltötték el s szolgálták azt a célt, hogy a muzsikát megkedveltesse. Ilyen volt Schubert játszmányfőntája, Mendelssohn zongora hangversenye, a melyben Havas Gáborné művészi játékát volt újlag alkalmunk élvezni és végül, a gyengéd, értelmes Mozart Idomeo nyitánya. Az előadás tisztasága, zavartalan harmóniája tökéletes élvezetet nyújtott a legavatottabb zenekritikusnak is.

Az estély, vagy mondjuk: az egész évi művészi szezon legérdekesebb jelensége azonban Svárdström Valborg énekművésznő előadása volt. Fenn a magas északon, ahol zörlonan morédnak a sziklatörések az északi szélvész orkánjainak útjába, ahol megtepett fenyőerdők illatát hordja a szél a fjordok szakadéki ölében rejtező nép felé, — ott egy különös világ alakult ki. A természet kajánágával való örökös küzdelem, az országot hullámaival körülomboló tenger veszedelmei a csendes erdei svéd házak rejtekében csodálatos képekkel rajzolták be a svéd nép lelkét. Ott van a mese országa. Sehol a világon nem siet oly gyorsan élni a természet, mint az éjfél nap országában. Mikor féltől komor sötétség után hirtelen rájuk virrad a nap, hogy plihondre éjjel se térjen, — akkor a természet telehinti tarka virágokkal a bánatában sóvárgó földet s az akkor siet élni, hogy minden órának felnyissa a virágát, hogy akkorra, ha majd elérkezik a tél gyászja, legyen miről álmódoznia. Onnan származott a vasárnapi estély művésznője, a borongó sejtelmességek, a virágoknak s a természettel való örökös küzdelemnek a hazájából.

Azt hisszük, szabad egészen őszintén szólnunk Svárdström Valborg egyéniségéről és művészetéről. Először külső megjelenéséről. Igazi svéd típus. Hirtelen szőke haj, gömbölyű arc, kicsiny orr, az arcon az a fájdalmas, fáradt, életvidámságot nem sejtető álmódzó vonás, azután pedig a korai hervadás jelei, a túlfeszített, izgalmas lélek életének alkalmatlanokodó nyomai. Ez a svéd nők általános vonása. A tengerről beáramló örökös sós levegő, amely megedzi, nemesíti, tökéletes teszi a hangszálakat, de a harmincadik év küszöbén már elbucsztat az arc úde rózsáitól. Az öltözetben egyébiránt svéd szokás szerint a teljes szabadságot élvezi s nem szorítja nyulánk természetét a franciától elhódított testgyőtrő rabszolgaság fűzőjébe.

A svédnek csalogányunknak nevezték el. Mi pedig, a kik ilyenhez szokva nem vagyunk az összehasonlítás nyomán kétszeresen érezzük ennek a jelzőnek az igazságát. Igen a csalogány dalához hasonlítható legméltóbban az a csodálatos természetesség, az a tiszta, nem affektált, a művészetesség nem kereső egyszerűség, amely a svéd csalogány énekét jellemzi. A mi legtöbb művésznők a tremolokba futasztja énekének üdeségét. A svéd csalogány éneke ugy hullámszik, hogy alig észrevehető, s az a bájoság, a melyet ez uton élvezünk nem pótolható semmivel. A természetességét dicsérjük s mikor ezt mondjuk, szinte önkéntlenül kellett éreznünk az éneklés művészetének tökéletességét. Csodálatosan bánik a hangjával, annak hajlékonysága nem ismert finomságokat tárt elénk, futami, staccato csodái a szépek. Mesteri a kiejtése. Nagyon szeretjük volna, ha a mi házi dalosaink, kedvelt énekeink tanulni tudnának a svéd csalogánytól. Mily kellemesen hat, hogy minden szótagot, minden betűt a maga természetességében hallunk s nem lesz az t-ből e, az e-ből á. Szóval vissza kell térnünk újra arra, a miért elsősorban dicsértük, hogy a természetessége a legnagyobb művészetje, az a mi a csalogány dalát élvezhetővé teszi s a mit, ha nem

volt meg neki, Svárdström Valborg is elsajátított a szabad természet dalnokától, a kit nem professzorok, hanem a természet Úra tanított énekelni.

Az első dal a „Csengetyű ária” volt. Itt mutatta ki első sorban, mily művésze a természetességnek s mennyiben érdemes a svédnek csalogánya elnevezésére. A többi apró dalok az előadó művészet csodái voltak. Tudott imponálni, hízelgni, suttogni, áradni, de mindig annyi természetességgel, a minél többet, szebbet nem várhattunk. Énekel svédül, franciául, németül és két dalt magyarul, bebizonyítva, hogy ha nem is érti, de érzé és vissza tudja adni a magyar nyelv összes szépségeit.

Ha megjegyezték tesztünk még énekére, ketőt említnék meg: először, hogy hangjában nem az erőt, hanem első sorban a kellemet kell dicsérnünk, másodsor, hogy a középhangoknál itt ott észrevehető már a hangja fáradsága s önkéntelenül felsőhajtunk, hogy mi lehetett ez a hang évekkel előbb, amikor a csengésében nem látszott meg a zaklatott munka — igaz, csak alig észrevehető — de mégis létező árnyéka.

A kísérletet Tarnay Alajos adta. Hogy tökéletes és méltó volt, talán fölösleges említenünk. A közönség zsufolásig megtöltötte a Szent István termet, a művészi élvezet minden gyönyörűségétől áthatva volt jelen s az egyes darabok után szinte magánkiáltással a lelkesedéstől s végétségig nem érte a kihívások sora.

A Zenekedvelők egyesületének újlag mely hátánkat nyilvánítnak a közönség nevében is.

— **Gyermeknap Székesfehérváron.** A városunkban megtartandó gyermeknap megállapítása és előkészítése végett f. hó 13-án d. u. 4 óra-kor a városház nagytermében értekezlet volt, amelyen mintegy 80 előkelő helybeli hölgy is megjelent. Az értekezleten gróf Széchenyi Viktor elnökölt, arra kérte a megjelenteket, illetve ezek után a város közönségét, hogy ezen nemes célt minél jobban támogassák. Kimondották egy 50 tagú helygőbizottság megalakulását s a gyermeknap rendezése céljából különféle bizottságokat választottak. A gyermeknapot május 4-ére állapították meg.

— **Pártértekezlet.** A függetlenségi párt vasárnap d. u. nagyszapasú értekezletet tartott a Széchenyi-utcai Toma-féle vendéglőben. Az értekezleten 2—300 választópolgár vett részt, akik nagy lelkesedéssel ígéretet tettek, hogy a függetlenségi zá mellett, szlő a melyhez eddig hívek voltak, ezután is híven ki fognak tartani. Az értekezlet elnöke a Tóvároson Dörömbözy József városi biztag volt. Résztvett benne Manndorff Géza báró, volt orsz. képviselő is.

— **A vasárnapi munkaszünet érdekében.** A helybeli összes kereskedelmi alkalmazottak vasárnap d. e. fél 11-kor gyűlést tartottak a belvárosi kath. kör Szent Imre termében. A gyűlésen egy 5 tagú bizottságot választott, melynek feladata leendő a városunkban rövid időn belül a vasárnapi teljes munkaszünet kivívása érdekében tartandó nagygyűlés előkészítése.

— **Programmbeszéd Nagyperkátán.** Nagyperkátai levelezőnk Pajzs Gyula dr. programmbeszédéről a következőket írja nekünk: Vasárnap a déltől istentisztelet után nagy kíváncsisággal nézett a kuruc 48-as község, a Kossuth párti dr. Pajzs Gyula képviselőjelölt programmbeszédje elé. A környék ur közönsége, zászlókkal diszített hosszú kocsisor hatás kíséretében érkezett dr. Pajzs Gyula a Kossuth szobor elé, hol a községi előjáróság s polgárság várta a képviselőjelöltet. Lukács dunapentelei birtokos előszava után dr. Pajzs részletezte programját. Magyar hadsereg, agrár politika, önálló vám és bank, vallás-erkölcsös oktatás, az ország jólétének előmozdítása, községek érdekeinek ápolása világos előadásban kellő áttekintést nyújtott a programról. A hangulatból ítélve, a lelkesedés még fokozandó, mert a még ismeretlen ellenjelölt, ha diadalt már nem is arathat, de zavart még okozhat! Ebéd után Adony felé vonult a korteszabó.

— **Vizsgálat a postán.** Sipos Kálmán posta és távirda igazgató a mult napokban három napon át vizsgálatot tartott a helybeli postán. Min-

dent a legnagyobb rendben talált, a mi fölött a legteljesebb megelégedésnek adott kifejezést.

— **Jegyzőválasztások Bakonyrákányban és Fehérvárcsurgón** elhalálkozás folytán üresedésben van a községi jegyzői állás, de már mindkét helyen kiírták a pályázatot. Bakonyrákányban f. hó 20-án, Fehérvárcsurgón pedig f. hó 28-án lesz megtartva a választás.

— **Parcelálás Nagyperkátán.** Gróf Szápáry László 272 hold Lászlómajor nevű nagyperkátai határban levő pusztáját közvetítők által a napokban parcelálztatta. A földéhes nép oldalankint 520—600 koronájával csakhamar elkápródta a kis pusztát.

— **A rétüntöző társulat** már a mult évben folyamodott a földmívelésügyi miniszterhez segélyért. A kérvényt Saára Gyula dr. polgármester terjesztette fel a miniszterhez. Az Ugy már a mult évben elintéződött, a társulat azonban csak ma kapta meg a 6000 kor. segélyt.

— **Alakuló közgyűlés.** A Fejérmegyei és Székesfehérvári Múzeum Egyesület f. hó 17-én d. e. 10 órakor tartotta alakuló közgyűlését a vármegyeház nagytermében dr. Hatyufy Dezső elnökletével. Dr. Lauschman Gyula, aki odaadásal buzgólkodott a múzeum egyesület megalakításán, bemutatta az általa készített alapszabály tervezetet, amelyet a közgyűlés apróbb változtatással elfogadott. Ezután megválasztották a tisztikart, melynek tagjai a következők:

Elnök: Széchenyi Viktor gróf, tiszteletbeli elnök: Károly János, alelnökök: Szűts Jenő és Saára Gyula dr., ügyvivő alelnök: Hatyufy Dezső dr., múzeumi igazgató: Marosi Arnold, titkárok: Lauschmann Gyula dr. és Vértess József, ügyész: Szűts Gedeon dr., pénztárnok: a Fejérmegyei Takarékpénztár, elnök: Falvy István, számvizsgálók: Kaltenecker Márton, ifj. Almássy János, id. Pápay Nándor. A választmány tagjai Székesfehérvárról: Balog Ferenc, Bilkei Ferenc, Czapáry László dr., Daróczy István, Fittler Béla, Hübner Károly, Kelemen Béla, Kenessey Gyula, Márton Jakab, Pék János, Pánn István, Philipp István, Platz Bonifác dr., Schlammadinger Jenő dr., Szabó Elemér dr., Szárhegy József, Turján József, Vértessy József, Werthelm Pál, Zalai Mihály. Fejérmegyeiből: Csontos Andor, Cziráky Antal gróf, Eszterházy László gróf, Huszár Dezső, Kenessey László, Nádasdy Tamás gróf, Pajzs Gyula dr., Rosenfeld Henrik, Spányi Béla, ifj. Zichy Nándor gróf.

A tisztikar megválasztása után Marosi Arnold megköszönte a közgyűlésnek iránta kifejezett bizalmát és reámutatót a múzeumnak, mint kulturális intézménynek hivatására. A múzeumok főcélja az oktatás és nevelés, mely kiterjed a nagy közönségre, a tanuló ifjúságra és a tudós világra egyaránt. A műveltség alacsonyabb fokán állókkal szemben a történelmi emlékeknek, a természeti és néprajzi tárgyaknak bemutatása által pótolja az iskolát, gyarapítja az ismereteket és nemesíti a lelket. A műveltség közönsége a múzeumban szinte szórakozva eleveníti föl az egykor hallott tanulmányokat, de emellett bővítheti is azokat. A kiállított művészeti tárgyak kapcsán fejlődik, nemesedik ízlés, esztétikai érzéke. A tanuló ifjúságra nézve a múzeum annyiban szükséges és hézagpótló, mert nagyobb gyűjteményeket csak a nyilvános múzeumokban lehet felállítani, melyek nélkül világos áttekintést a mult emlékeiről, mint tanulmányaink egyik fő forrásáról és a természet gazdagságáról, változatosságáról nem szerezhet. Végül a tudásra nézve a múzeum valóságos kincseház, mely kutatásaihoz adatokat gyűjt és azután rendelkezésre bocsátja, hogy átvizsgálva őket az egyes tudományágakat fejlessze, új ismeretekkel bővítsen. Akinek pedig helyén van a szíve, abban az emlékek a múzeum által megőrzött, rozsdamarta emlékek mellett kigyulad a hazafiság lángja is és megtanul minden szépért s nemesért lelkesedni. A múzeum tehát forrás a tudományoknak, erkölcsnek és hazafiságnak egyaránt és nint ilyen megérdemli, hogy felkaroljuk és ncsak magunk legyünk hívei, de számára másokat is igyekezzünk megnyerni.

Az alapszabályokat jóváhagyás végett felterjesztették a belügyminiszterhez.

Az ülés déli 12 órakor ért véget.

— **A kereskedelmi iskola új épülete.** A székesfehérvári kereskedelmi társulat építő bizottsága f. hó 14-én Wertheim Armin elnöke által gyűlést tartott, melyen az igazgatói lakás építésének kérdését tárgyalták. Hosszu beható vita és eszmecsere után azt határozták, hogy az építést Say Ferenc építésznek adják ki. A munkálatokat már foganatba is vették és így november 1-ére városunk újra egy szép épülettel fog gyarapodni, mert az új épület mérete és stíle nézve teljesen olyan lesz, mint az iskola.

— **Tanulmányut.** A Fejérmegyei Gazdatisztí kör apr. 27-én délután tanulmányi kirándulást rendez Budafokra a m. kir. pincemesteri tanfolyam pincéjébe. Indulás Székesfehérvárról d. u. 2 óra 53 perckor induló vonattal. Erkezés Budafok déli vasut. m. h. 4 óra 31 perckor. Visszatérés Székesfehérvár felé este 6 óra 23 p. vagy 9 óra 49 p. induló vonattal.

— **Ébredés.** Steiner Jákó dr. ügyes, élelmes, eszes, használható ember. Ezt senki se vitatja el tőle. Mint praktikus ember fölült a szociáldemokrácia szekerére, sőt Fehérvárot ő lett a szociáldemokraták szellemi kocsisa. Nem mondjuk, hogy a vezérsege mellé nem tudná odakapcsolni a belső meggyőződését, de hogy ez a vezérsegenem haszon nélkül való vállalkozás, az bizonyos. Eddig jóformán csak az ostora patogatását hallottuk, most azonban ugy látszik ő maga is kevésnek találja az eddigi hatást, mert nagyobb akar, lapot alapított „Ébredés” címen, a melynek ő a felelős szerkesztője. Természetes, hogy a nép egyedül orvossága az ő felfogása szerint csak az általános egyenlő titkos szavazati jog lehet. Eddig az ugynevezett intelligenciának s a némi vagyonnal bírónak a kezében volt a parlamentáris igazgatás hatalma. Most Steiner Jákó szerint mindezt át kell vinni a legalsó néposztályra, arra, a mely számszerű többségben van ugyan, de szavazati joggal nem bír. Persze Steiner Jákó most kinevezte értelmiségnek: intelligenciának. Hogyne! hiszen szavaz s ha arra szavaz, a merre a vezér ur gyepölje huzza, hogyne volna értelmes és hogyne volna intelligens. A többiek, már mint mi, a régi intelligencia, középkor elzárt dohos levégyője, sirlót, jogtörpés ádáz ellenség stb. leszünk — szerint. Hát jól van! pláne ha akad, a ki mindezt el is hiszi. Annyi azonban bizonyos, hogy ezek az elvi álláspontok végeredményben annyiban jeccesednek ki, hogy eddig Saára Gyula, Mandorfi Géza stb. voltak a képviselők, ezután pedig Steiner Jákó dr. lenne a képviselő. Ha ugyan a szép álmok megvalósulnának és az általános egyenlő, titkos választói jog megeremné azokat a gyümölcsöket, a melyeket Steiner Jákó dr. vár tőle. Vagyis az általános egyenlő titkos választó jog orvosságától nem a nép gyógyulna meg hanem Steiner Jákó dr. Hát hiszen annyira jóakarója miért ne lehetne önmagának Steiner Jákó dr.?

— **Stoewer-Record írógépek és az összes írógépkellékek raktára Klökner Péter cs. és kir. udv. könyvkereskedésében Székesfehérváron.**

— **Pályázat.** A székesfehérvári keresztény fogasztási szövetkezet Szőgyény-utca 1 szám alatt levő fűszerüzletébe keresetlik.

Pályázni kívánó íanult kereskedők keresztlevelemmel és működési bizonyítvánnyal felszerelt ajánlataikat f. hó 30-ig a székesfehérvári keresztény fogasztási szövetkezet igazgatóságánál (Városháztér 1 szám) nyújtsák be.

— **Az állás május 9-én lesz elfoglalandó.**

— **A Ker. Munkásbiztosító Pénztár közgyűlése.** Vasárnap délelőtt tartotta a Munkásbiztosító-pénztár közgyűlést a városház nagyertermében Ofner Mór elnöklésével. A közgyűlésen a március hónap megválasztott közgyűlési kiküldöttek közül mintegy 58 munkaadó és 62 biztosított vett részt.

Közgyűlés elhatározta, hogy a pénztári orvosokat jövőben is a régi rendszer szerint alkalmazza, fix fizetéssel, kertületi beosztással. Közgyűlés a 40000 korona deficittel záruló zárszámadásokat jóváhagyta s az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak a szokásos felmentvényt megadta.

Azután megválasztották az új igazgatóságot, melynek rendes tagjai lettek a munkaadók részéről. Stüveges István, Németh Sándor, Klein Ignác, Arany Sándor, Márkus Miksa, Erdős József, Kristóf Károly, Ofner Mór. — Póttagok: Tethel József, Antal József, Nyitrai Pál, Cs. Horváth István, Márkus Adolf, Ákots János, Wiener Mór, Kovács Antal

A biztosítottak részéről rendes tagok: Szabó Lajos, Pinke József, Lichtneckert István, Czák Ignác, Cservenka Miklós, Wohl Lajos, Hier Lőrinc, Sándor Samu. — Póttagok: Papp Lajos, Ring Ferenc, Hirschl Bertalan, Vauver Imre, Fűják Ferenc, Adler Ármán, Papp Imre, Weisz Hugó

Megválasztották ezenkívül 8—8 felügyelőbizottsági rendes és 8—8 póttagot, 15—15 választott bírósági ülnök rendes és 10—10 póttagot.

Közgyűlés a betervezett irdivány értelmében kimondotta, hogy a pénztári tagok részére legkésőbb nov. 1-én központi rendelő intézetet állít fel.

— **A vármegye választói.** A vármegye területén az 1911 évi képviselőválasztók névjegyzékének megállapítása végett a vármegyei központi választmány f. hó 25-én d. e. 10 órakor ülést tart.

A LEGMAKACSABB KÖHÖGÉS

egy fiataloknál, mint öregeknél, vajmint egyéb mellbántalmak, gyorsan megenyhülnek a

Scott-féle csukamájolaj Emulsió

által. Néhány kevés adag teljes megeredést ér el. A Scott-féle Emulsió

utérhetetlen hatása alkateszeinek világhírű tisztaságán és erején alapszik, és a SCOTT-féle tökéletesített eljárás által a leggyengébb gyomorra nézve is megemészthetővé tétetik.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

a legkiválóbb. Egy eredeti üveg ára 2 k. 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

— **Katonai lóvásárok.** Vármegyénk területén a katonai lóvásárok a következőképp tartanak meg:

Május 6 án d. e. 10 órakor Sárkeresztúron;

Május 9 én d. e. 9 órakor Bicskén;

Május 18-án d. e. 8 órakor Sárszentmiklóson;

Junius 13-án d. u. 3 órakor Szabadbattyánban.

— **Sport.** A Székesfehérvári Torna Club football szakosztálya (Ivezetes délutánt szerzett folyó hó 17-én a helybeli sportkedvelő közönségnek azért, hogy idehozatta a Csepeli Athletikai Klub országos hírv futball csapatát s így városunk közönségének alkalmá nyíllott egy nagy-szerű labdarugó mérkőzés végigélvezni. Az eredmény 11:0 volt a csepeliek javára. De hát ez előre látható is volt, mert hisz a csepeli csapatban Magyarország hírneves játékosai szerepeltek. Valamennyien nyugodt, szép összjátékot produkáltak és finom játékmódozattal ószintén elismerést váltottak ki ugy az ellenfelük, mint a nagy-számban megjelent nézőközönségből. Az Sz. T. C. csapatában egyedül Tóth János kapust kell kiemelnünk. Ha nem ő áll a kapuban, hát bizonyos, hogy a gólok száma kétszerannyi lett volna. Bámulatos ügyes játékaért egész délután tapsolta a közönség. A többi helybeli játékosnak még nagy gyakorlata és különöser: nagy fegyelemre van szükségük. A labdarugás felidejében 3200 méteres mezeli futóverseny volt, amelyben 11 versenyző vett részt. Első lett Hurbán Sándor (Sz. T. C.) 11 perc alatt, második Spránitz Ferenc (Sz. K. A. T. E.) 12 és fél perc alatt. A többi nagyon elmaradt.

— **Fejérvármegye közgyűlése.** A vármegyei törvényhatósági bizottság május hó 2-án rendes közgyűlést tart.

— **Tűzoltóverseny.** A fejérmegyei tűzoltó szövetség Adonyban június 21-én falusi tüzoltók részére versenyt rendez, hogy ezáltal is fokozza a tűzoltótestületek gyakorlatozásainak szorgalmát. A győztes csapatok díjjal lesznek kitüntetve.

— **Erdőőgés.** A közös hadsereg harcászati lögyakorlatokat tartott a napokban Zámoly és Gánt községek határában. Azon éjjel mikor a katonák elhagyták ezen községeket, tűz ütött ki gróf Merán Jánosné erdejében, mely mintegy 2 holdnyi területen leperzsel. A csendőrok nyomozást indítottak tűz keletkezésének kiderítése végett és megállapították, hogy Allexis András és Kajnic Máté helybeli uhlanus-katonák, a kik biztonsági örökül voltak kiküldve, pipára gyújtottak ama helyen, a hol később a tűz volt s az erdőőgés az ő gondatlanságuk folytán keletkezett.

— **Állategészségügy.** Pátkán a szarvasmarhák között hólyagos kiütés lépett fel. A nyavalya éppen a közésg tulajdonát képező szarvasmarhákön ütött ki legelőször.

— **Verekedő testvérek.** Bauer György és Bauer Ignác százhalmobattai lakos testvérek f. hó 16-án az ottani téglagyárban dologközben összeveszték és a fiatalabb Ignác a hátyját Györgyöt beletaszította egy mélységbe, ahol ennek az esés folytán 2 helyen eltört a lába. Bauer Ignácot feljelenítették.

— **Helyreigazítás.** A mult hó 18-án megirtuk, hogy Szajkó Józsefné, Deák Ferenc-utcai lakosnál egy nő jelent meg s azon ürügy alatt, hogy Cséri pusztán lakó leányától üzenetet hozott, az éjet ott töltötte s másnap délelőtt, mialatt Szajkóné a lakásból távol volt, 60 korona értékű női ruhát ellopott és megszökött. Fzen nő, niint a nyomozás megállapította, nem Fazekas Rozália pátkai lakos volt, hanem Scholl Jánosné, a ki már több helyen is követelt el hasonló módon lopásokkat.

— **Gazdátlan tehén.** A börgöndi vasuti állomáson f. hó 18-án éjjel egy fekete barnás köbortehén fogatott el. Jogos tulajdonosa jelentkezék a rendőrségen.

— **Rendőrségi hírek.** Gyurkovics József Tobak utca 6 sz. alatti lakos csizmadiamester feljelentést tett a rendőrségen, mert az Órhalom szüléjében levő prészházának tetejét ismeretlen tettes felfeszítette, azon keresztül a prészházba mászott és onnan egy pár viselt csizmát, 2 kgr. füstölt szallont, a pincéből pedig 50 liter bort ellopott, majd a prészház teteszeit belülről lehuzta, saját csizmáit othagyta és eltávozott.

— **Gyermekkocsik, gyermekágyak, vasbetonok és takaréktűzhelyek nagy választékban kaphatók Márkus Simon Fia cégnél. Jókai-utca 16.**

ZILZER MANÓ

főrfi-, nő- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szőgyény-Marich-utca.

Állandóan nagy raktáron mindenféle
főrfi-, nő- és gyermekruhák
ugyszintén

papiöltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
bőr-kabátok, utazóbundák,
raglán-felöltők, kabátok.